

Farní zpravodaj

Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec

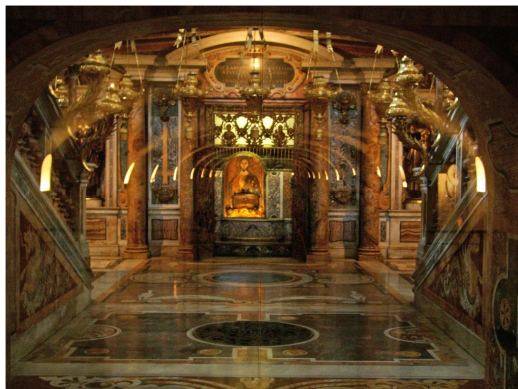
Číslo 10/2020

Llistopad 2020

Město mrtvých pod Vatikánem

Podzemí Baziliky svatého Petra ve Vatikánu ukrývá nevídané poklady. Denně projdou bazilikou tisíce poutníků, ale pouze dvěma stům se podaří navštívit vatikánskou nekropoli, která se nachází přibližně 10 metrů pod její současnou podlahou.

Město mrtvých bylo objeveno v roce 1939 při kopání hrobu papeže Pia XI. (1922-1939), který si přál být pohřben co nejbližší u hrobu sv. Petra. Jeho

nástupce Pius XII. (1939-1958) navrhl udělat archeologický výzkum, díky kterému se odkryla červená zeď s řeckým nápisem: Petros eni (Petr je zde) a postupně i jednotlivé hrobky. Nejstarší z nich začali budovat 50 let po smrti sv. Petra. Stavěli je podél severního boku Nerova cirkusu vybudovaného za vlády císaře Caligulu (37 - 41 po Kr.). Rozprostírají se v délce asi 70 metrů, počínaje od hrobu sv. Petra, nad kterým je monumentální baldachýn od Lorenza Berniniho. V tomto hřbitově se pohřbívalo do počátku 4. století, kdy císař Konstantin I. nařídil pohřebiště zrušit a původní pahorek zarovnat z důvodu stavby pětিলodní baziliky nad hrobem sv. Petra.

Kdo sejde do podzemních prostor pod konstantinovskou bazilikou, ocitne se v městě mrtvých starém skoro dvě tisíciletí. Vše tam dostává jiný rozměr. Můžeme obdivovat 22 mauzoleí s bohatou výzdobou, kde bylo možné pohřbít asi 1 000 osob. Většinou mají obdélníkový půdorys s vchodem, vykládanými podlahami, freskami, mozaikami a nástěnnými nápisy. Nechybí externí schody, kterými rodina vystupovala na terasu slavit piknik. Fasády jsou tvořeny z červených nebo žlutých cihel se štukovou výzdobou. Většina hrobek se uchovala ve vynikajícím stavu díky skutečnosti, že zůstaly ukryté pod zemí tak dlouhý čas. Nekropoli můžeme navštívit i virtuálně, stačí kliknout na stránku: http://www.vatican.va/various/basiliche/necropoli/scavi_italian.html.

Kus umění v hrobce

Milovník raně křesťanského umění si nenechá ujít příležitost podívat se do hrobky s označením M. Pochází z prvních desetiletí 3. století po Kr. Je výjimečná v tom, že je celá vyzdobena křesťanskými motivy. Dali ji postavit Julie Palatina a Maximus pro syna Julie Tarpeiana, který zemřel ve věku 1 rok, 9 měsíců a 27 dní. Vnitřní stěny této malé hrobky kvadratického tvaru jsou výzdobou podélně rozděleny na dvě části. Spodní je pokryta freskami geometrických tvarů, ale z horní, která byla pokryta mozaikami, zůstalo už jen několik detailů pozoruhodné krásy. Na zadní stěně je rozeznatelná postava rybáře, který mezi vlnami udicí vytahuje jednu rybu, zatímco druhá mu uniká. Je to aluze na lidskou duši, která může přijmout nebo odmítnout spásu. Na levé stěně najdeme zbytek z postavy Dobrého pastýře. Pravá stěna je věnována postavě Jonáše, jehož pohltila mořská obluda. Tento biblický motiv má posilovat víru v zmrtnýchvstání Ježíše Krista.

Zobrazení Krista-Slunce

Velkou zajímavostí této hrobky je zobrazení Krista-Slunce uprostřed víničných ratolestí. Vystupuje do nebe na voze se spřežením dvou bílých koní. Takové zobrazení je velmi vzácné. Mozaika je vytvořena nádhernými různobarevnými sklíčky, které jsou v některých bodech pokryté jemnou vrstvou zlata.

Umělecké řešení této výjimečné hrobky vytváří aluzi na spásu člověka díky křesťanské víře.

Hladové krmili i po smrti

Po pohřbu člena rodiny ve starověkém Římě se začínalo devítidenní období smutku. V tomto čase se jejich dům považoval za nečistý, musel být ozdoben větvemi cypřiše nebo tisu a domácí vykonávali očistné rituály. První a devátý den se na terase nad hrobkou konala pohřební hostina, na níž měl mít účast i mrtvý. Římané se totiž obávali, že by se duše mohla krmit pozůstatky těla zemřelého. Proto byly římské hrobky a sarkofágy vybavené otvorem, či dokonce terakotovým potrubím, skrze které se mrtvému podávalo jídlo a nápoj. Obvykle mu přinášeli chléb, víno, hrozny, sladkosti, klobásu, ovoce a květiny. Měli také zvyk zapalovat lampy a přinášet kadidlo.

Římané navštěvovali hroby svých blízkých často. V den narozenin; každého devátého v měsíci; ale zejména na svátek zesnulých příbuzných (Parentalia), který slavili devět dní, od 13. do 21. února. Během této novény chodila každá rodina na hroby svých příbuzných s jídlem, pitím a květy. Následující den 22. února u příležitosti svátku rodinné lásky (Cara cognatio) nejbližší příbuzní během hostiny nad hrobem zesnulého zapalovali kadidlo.

Druhý důležitý svátek zesnulých (Lemuria) se konal tři liché dny v květnu: 9., 11. a 13. V těchto dnech byly chrámy zavřeny, byl zákaz ženit se a členové magistrátu města nesměli nosit tógu. Během těchto dní se pořádaly slavnosti na oslavu předků a každá hlava rodiny prováděla obřad na zapuzení bloudících duší zemřelých (Lemures) a zlých duchů. V době svátku fialek (březen - duben) a růží (květen - červen) přinášeli na hroby příbuzných kytice.

(podle KN)

Skutečná svoboda je zakotvená v pravdě

Svobodu nejednou oslavujeme a zvelebujeme jako nejvyšší hodnotu, jíž třeba vše podřídít. Když si letos připomínáme 31 let od získání svobody, je třeba se zastavit a ptát, v čem spočívá skutečná svoboda. I v tomto kontextu se nejednou nabízejí otázky, kdy je člověk opravdu svobodný a zda vnější svoboda znamená, že jsme svobodní i vnitřně.

Svoboda je dar, který člověk dostal od Boha. Nikdo jiný není a nemůže být svobodný, pouze člověk. Jak však vidíme ze zkušenosti, svoboda je zároveň

velkým rizikem. Svobodou se přetváříme na zralé a zodpovědné lidi, ale pokud jí šlapeme po pravdě, můžeme znetvořit sebe i život a svět kolem.

Když je to tak a hrozí velké nebezpečí špatně chápané a prožívané svobody, do popředí se tlačí otázka: Proč Bůh stvořil člověka

svobodného? Katechismus Katolické církve na ni odpovídá: aby ho člověk poznal a miloval. Aby žil ve společenství s Bohem po celou věčnost.

Člověk je povolán k lásce. A svoboda je předpokladem lásky. Lásku si nelze vynutit. Láске předchází svobodné rozhodnutí milovat. Bůh chce, aby ho člověk miloval tak, jak on miluje člověka. Toto bytostné určení člověka k životu v lásce s Bohem se stává zřejmým přes stálou otevřenost člověka vůči Nekonečnu, vůči Absolutnu.

Vše, co člověk hledá v časnosti, ho sice zaujme, ale nikdy trvale neuspokojí. To známe i z vlastní zkušenosti: když po něčem neskonale toužíme a sami před sebou si namlouváme, že pokud se nám daný cíl podaří dosáhnout, budeme definitivně spokojeni a nebudeme nic víc chtít. Ale po dosažení předmětu naší touhy trvá získaná radost jen dočasu. Naše touha a vůle se opět upínají na nový cíl a takto to pokračuje stále. Srdce člověka je totiž propast, kterou dokáže

vyplnit pouze Absolutno, tedy Bůh. V tomto bytostném určení svobody jako předpokladu společenství lásky s Bohem spočívá její nesmírná velikost i velikost člověka.

Velikost i tragédie člověka

Být svobodným znamená, že se musíme sami rozhodovat a být zodpovědní za svá rozhodnutí. Ale to není vždy snadné. Člověk vidí, že mnohá rozhodnutí, která uskutečnil ve jménu svobody, se mu vrací jako bumerang a obírají ho o samostatnost a pokoj. Jménem vlastní svobody matka rozhoduje o životě svého ještě nenarozeného dítěte. V jménu svobody utlačují silnější slabší, bohatí se stávají stále bohatšími a chudí chudšími. Matka se však poté, co se rozhodla nedat život svému dítěti, necítí svobodnější, naopak své rozhodnutí cítí jako zátěž, doléhají na ni výčitky svědomí. Bohatí se necítí svobodnější, protože mají všechno a ustavičně po něčem touží, ale nevědí po čem.

Jak píše kardinál Ján Chryzostom Korec ve své knize *Svoboda jako dar - či záhuba?*, kořeny svobody "jsou hluboké a vyvěrají z lidské podstaty. Přesto může člověk svou svobodu i zneužít a promarnit, může se jí ne tvořit, ale znetvořit a znetvořit i společenství a lidstvo". To, co je velikostí člověka - tedy jeho svoboda - může být i jeho tragédií. Proč je tomu tak? Kde se stala chyba? ptá se kardinál Korec a zároveň odpovídá velmi jasně a zřetelně: "Člověk přestal žít podle pravdy. Svoboda je pro člověka požehnáním pouze tehdy, když se člověk svobodně rozhoduje podle poznané pravdy - podle pravdy o svém původu, o svém poslání a o svém cíli. Svoboda je našim požehnáním tehdy, pokud žijeme podle záměrů Tvůrce a podle Boží vůle, kterou poznáváme rozumem, kterou nám Bůh dal poznat ve Zjevení, kterou nám tlumočí dnes Církev a naše svědomí. Svoboda je pro nás požehnáním, když žijeme podle pravdy. Pokud nežijeme podle pravdy, zvrhneme se i se svou svobodou. Stáváme se hračkou vášní a okolností. Pokud se rozhodujeme pro zlo, pro hřích, stáváme se otroky hříchu. Nežít podle pravdy znamená žít podle lži a stávat se otrokem lži. Svoboda je pravou a tvořivou svobodou jen v pravdě. Jen pravda udržuje naši svobodu v jejím původním určení a poslání a jen v pravdě si svoboda uchovává svou velikost a vznešenost."

Dějiny lidstva jsou celé prosáklé otřesnými příklady, které jasně poukazují na to, kam může sklouznout člověk - tato rozumová bytost - pokud se zřekne pravdy. Pokud zavrhne pravdu, začne preferovat lež a stane se jejím otrokem.

Otrokem lži se člověk stává vždy, když začne slavit a opěvovat bezbřehé používání svobody, myslíc si, že on je jejím tvůrcem a původcem. Lidská svoboda není však svoboda absolutní. Patří do pořádku stvořených věcí. To, že není absolutní, je vidět i z toho, že nebylo předmětem volby nikoho z nás, zda bude žít tento život, jestli se narodí. Takřikajíc jsme se "ocitli" na jevišti života, aniž by se nás někdo ptal na náš názor, nebo nám dal možnost se pro život zde na zemi rozhodnout. Přijetí této pravdy v ničem nezmenšuje velikost člověka, naopak, člověk se stává zralejším a dokonalejším, pokud žije v této pravdě a v souladu s ní přijímá svá rozhodnutí. Svoboda a odpovědnost jsou totiž dvě strany jedné a téže mince, a proto je nelze oddělovat. Měly by jít ruku v ruce. Pokud člověk tvrdí, že je opravdu svobodný, musí být zodpovědný za svá rozhodnutí i za své jednání.

O dobru a zlu se nehlasuje

Bůh nás v našich rozhodnutích neponechává samotné. Abychom se mohli dobře a zodpovědně rozhodovat, dal člověku svůj zákon – Desatero. Není to zákon vladaře, ale úprava a směrnice Otce, který zná naše síly, naše ohrožení, naše

náklonnosti, naši křehkost i číhající nebezpečí, což vše může znehodnotit nebo přímo zničit náš lidský život a naše poslání.

K směrnicím nám dává Bůh jako Otec sílu dobře se rozhodovat a správně v svobodě rozvíjet svůj život i život společnosti, ve

kterém žijeme. Desatero je projev Boží lásky a péče o člověka. Namítat, že nás tento zákon obírá o svobodu, je nesmyslné, protože člověk se stává skutečně svobodným, pouze pokud se rozhoduje a jedná v souladu s tímto zákonem. Bylo by to stejně nesmyslné, jako kdyby ten, kdo si koupí elektrický spotřebič, protestoval, že výrobce, který mu přibalil návod k použití, ho obírá o svobodu zacházet s ním dle libosti. Návod k použití slouží totiž nato, aby se jím majitel řídil a aby mu spotřebič co nejlépe a nejdéle sloužil. I Desatero má pomoci člověku prožít život hodnotně a opravdově lidsky. Tento návod, jak žít, tento zákon je dán Stvořitelem, který během dlouhých tisíciletí nepocítil potřebu ho

novelizovat. Jak často však naše parlamenty musí novelizovat zákony, které přijaly někdy jen před několika týdny či měsíci?

Bůh je konečným kritériem pro určení toho, co je dobré a co špatné. Dobro a zlo nestojí na parlamentní většině. Morálku si nestanovuje ani člověk jako jedinec, ani lidé jako společenství. Morálka je dána. Je vepsána nesmazatelně do podstaty člověka, z níž vyplývá jako návod k použití, který se člověku ukládá v první řadě ne jako povinnost, nýbrž jako samozřejmost, pokud člověk nechce zničit svůj život, život jiných, ba i svůj svět. Odmítnout morálku, osnovu jako "návod lidsky žít" znamená zničit člověka. Ale morálku ničíme – a už jsme ji i v mnohém zničili – popřením zdroje morálky, kterým je stvoření spojeno nevyhnutelně se základními cíli Stvořitele. Pokud člověk odmítne Boha, poslední kritérium dobra a zla, stává se sám sobě tímto kritériem. A pak má pravdu Ivan Karamazov v slavném románu F. M. Dostojevského *Bratři Karamazovi*, když říká: Pokud není Boha, vše je dovoleno. Kam však takové "prožívání" či lépe "užívání" svobody směřuje, jsme mohli mimo jiné vidět i na obludných a hrůzostrašných režimech minulého století, my konkrétně během čtyřiceti let totalitního režimu v naší zemi. Více jak čtvrtstoletí po jeho skončení se však musíme nově ptát: Jsme opravdu svobodní? Zůstali jsme věrní pravdě, za kterou jsme tak dlouho bojovali? Je naše svoboda v souladu s Božím zákonem?

Zprávy, které se každý den na nás valí ze "svobodných" médií, potvrzují, že pravou, vnitřní svobodu člověka nelze získat ani vynutit žádným zákonem, ani změnou

vnějších okolností. Skutečná svoboda se rodí uvnitř člověka a znamená život žitý ve věrnosti poznané pravdě bez ohledu na režim. Pokud člověk odmítne tuto pravdu, pokud jí opovrhne, jeho vlastní svoboda se může stát pro něj pramenem zkázy a záhuby. A to i věčné zkázy a záhuby. Naopak svoboda prožívaná v pravdě a odpovědnosti před věčností směřuje k dokonalosti a štěstí ve společenství lásky s věčnou Láskou. K cíli, pro který Bůh stvořil člověka. Každého z nás.

(podle KN)

Za co obětují život Svědkové Jehovovi?

Zdá se, že svědci Jehovovi obětují svůj život za věrnost Bohu a jeho slovům. Určitě mnozí z nich upřímně věří, že je to pravda. Ale ve skutečnosti jsou obětmi podvodu a manipulace, které nemají nic společného s učením Bible...

Kdo ve společnosti Strážná věž bere Bibli vážně?

Asi před dvaceti lety jsem se poprvé setkal s publikacemi Svědků Jehovových (nacházely se v kupé vlaku, kterým jsem cestoval). Byl jsem překvapen, jak často se v nich citovala Bible, ale interpretace biblických textů byly úplně od věci. **Tehdy jsem nedokázal pochopit, jak je možné číst Písmo a zároveň vyznávat náboženství, které mu odporuje.**

Později jsem se mnohokrát setkal s Jehovisty, ptal jsem se jich a snažil jsem se odpovědět na jejich otázky. Velmi rádi citovali Bibli, ale když jsme vzali do rukou Písmo a hledali v něm, a ne v Strážné věži, rychle měnili téma rozhovoru. To mi ukázalo, že běžní členové této organizace znají Bibli jen útržkovitě. Teď vím, že stejně to platí i o výše postavených členech učitelského sboru této organizace.

Raymond Franz - dříve než opustil Svědky Jehovovy - byl devět let členem Vedoucího sboru společnosti Strážná věž. Připomenu, že Vedoucí sbor začal reálně plnit vedoucí úlohu až v roce 1976. Do té doby společnost autokraticky řídil předseda společnosti, který rozhodoval o tom, jaká je Boží vůle v jednotlivých případech. Stávalo se dokonce, že místopředseda společnosti vyjádřil ve svém proslavu názory, které byly v evidentním rozporu s oficiálním učením Strážné věže. R. Franz ve své knize Krize svědomí vzpomíná takovéto vyjádření místopředsedy: "Každý jednotlivý člen společnosti, který by dnes přednesl takové argumenty, by byl označen za heretika a vzbouřence... **Zdalo se, že Boží slovo je něco, co lze přizpůsobit jednou jednomu názoru a jindy druhému podle toho, jak si to měnící se okolnosti vyžadují.**" Jak je možné, že to vnímají jen někteří svědci Jehovovi?

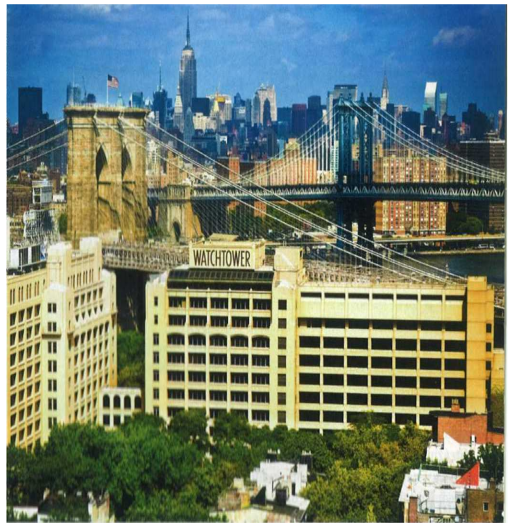
Ukázalo se totiž, že členové Vedoucího sboru nikdy neměli čas studovat Písmo. Museli se věnovat byrokratické činnosti. Když dostali ke schválení materiál, který měl být zveřejněn v Strážné věži, často ho ani nepřečetli, případně si ho přečetli jen povrchně. R. Franz píše: "Neměli jsme důvod pochybovat o tom, že jsou opravdu zaneprázdněni. V myslí se mi však zrodila otázka: **Jak mohou s čistým svědomím hlasovat za přijetí materiálu, pokud neměli čas promyslet si jeho obsah a prozkoumat, co o dané problematice říká Písmo? Totiž zveřejněný materiál měli pak miliony lidí uznat za pravdu.** Jaké papírování mohlo být důležitější než toto?"

Ale v průběhu dlouhých desetiletí předseda společnosti Strážná věž a od roku 1976 Vedoucí sbor (bez dostatečných biblických znalostí a potřebného vzdělání) uveřejňoval učení s dogmatickou závazností, které ovlivňovalo životy milionů svědků Jehovových, přičemž hluboko zasahovalo do jejich osobního života a nutilo je dělat těžké rozhodnutí. "A když slepý vede slepého, oba padnou do jámy" (Mt 15, 14).

Čemu se věnuje Vedoucí sbor Svědků Jehovových?

R. Franz vyznává: "Když si prohlížím poznámky ze schůzek (Vedoucího sboru), vidím, že jejich nejvýznamnějším, stálým a časově náročným prvkem jsou diskuze o záležitostech, které v konečném

důsledku směřují k otázce: „Vyžaduje to vyloučení ze společnosti?“ Kdybych byl členem této společnosti, muselo by mě to znepokojit. Většina svědků Jehovových však určitě věří, že společnost Strážná věž se nejvíce zajímá o evangelizaci nebo o duchovní rozvoj členů organizace. Ale místo toho **Vedoucí sbor věnuje většinu svého času tomu, aby vymyslel náročná pravidla a trestal ty, kteří nedokážou tyto "těžká až neúnosná břemena" (Mt 23, 4) unést.**

v Brooklynu, USA

Nejhorší však je to, že Vedoucí sbor se při těchto diskusích téměř vůbec neodvolává na Písmo svaté. V každé disciplinární záležitosti se vynášely rozsudky podle dogmatické knihy Organization (Organizace) nebo Aid to answering Branch Office Correspondence (Jak odpovídat na korespondenci jednotlivých úřadů). Můžeme v nich najít směrnice pro záležitosti týkající se manželského života, rozvodů, zaměstnání, vojenské služby, pracovních organizací apod. Pokud se v těchto knihách našla odpověď na problematice záležitosti, věc se považovala za vyřešenou a už nebylo třeba hledat odpověď v Bibli.

Z toho vyplývá, že ve většině případů Vedoucí sbor považuje za autoritu to, co se mu zdá správné, nebo to, co se zdálo správné jejich předchůdcům. Je tu vůbec místo pro hledání a plnění Boží vůle?

Trpět - ale za co?

Bylo by dobré, kdyby si všichni položili tuto otázku. Pokud bychom své utrpení obětovali Ježíši, každá naše bolest a námaha by měla spásonosný rozměr a přispívala by k Boží chvále. Ale v případě Svědků Jehovových je problém v tom, že členové společnosti vystavují sebe i své blízké utrpení, ba i smrti kvůli

nebiblickému, čistě lidskému učení s hlubokým přesvědčením, že je to milé Bohu. Zatímco "bratři" z Brooklynu se o to vůbec nestarají...

Společnost Strážná věž například zakazuje svým členům přijímat krev, jak to zakazoval Mojžíšův zákon. Tento zákaz se skutečně nachází v Písmu svatém a dodnes

ho velmi důsledně dodržují vyznavači judaismu. Ale Boží slovo nezakazuje transfuzi krve a už vůbec se v něm nezmiňuje zákaz přijímat trombocyty nebo erytrocyty. Pro Vedoucí sbor to možná jsou jen jakési abstraktní pojmy, ale pro mnohé Svědky Jehovovy je to otázka života a smrti.

Pro nemocné na hemofilii je často jedinou záchranou injekčně podán koagulační faktor. Dlouhá léta společnost Strážná věž učila, že **jednorázové** podání takové látky je dovoleno, ale opakovaná léčba se již považuje za hřích. Kdo a proč určil, že první injekce není "přijetím krve" a druhá už porušuje předpis z Lv 17, 10-

12, to se nikdy nedohledalo. Faktem však zůstává, že když se po dlouhých letech tento předpis změnil, **běžní členové společnosti o tom vůbec nebyli informováni**. Lidé, kteří nejdříve věděli, že přijetí další dávky koagulačního faktoru by pro ně znamenalo vyloučení z organizace, nevěděli, že tento předpis již neplatí, a nadále odmítali léčbu. Vedoucí sbor nesouhlasil s tím, aby tuto informaci zveřejnili v Strážné věži, neboť by tím narušil "dobré jméno". Teprve v roce 1978 Strážná věž informovala své členy o změně tohoto předpisu, ke které došlo již tři roky předtím. Ale nikdo se necítil zodpovědný za smrt mnoha členů organizace, kteří přišli o život z důvodu mylného učení a následného utajování informace o změně zmíněného nařízení...

Ještě horší to bylo v případě pohledu na vojenskou službu. Přestože **Bible ani jedním slovem nezakazuje vykonávat vojenskou službu, společnost Strážná věž to svým členům kategoricky zakazuje. Za porušení tohoto předpisu jim hrozí vyloučení z organizace**. Ba co víc, přes 50 let jim zakazovala i náhradní vojenskou službu!

Každý normální člověk chápe, že náhradní vojenská služba je pro ty, kteří z jakýchkoliv důvodů (z důvodu svědomí nebo náboženského přesvědčení apod.) nechtějí konat vojenskou službu. Avšak podle podivné logiky Svědků Jehovových je náhradní vojenská služba stejným hříchem jako normální služba v armádě,

protože ji nahrazuje. Tento předpis platil od 40. let 20. století až do 1. května 1996, když najednou začalo platit, že "císaři třeba dát to, co je císařovo". Strážná věž, která uvedla, však mlčela o mnoha problémech, které s tím byly v minulosti spojeny, a Vedoucí sbor opět předstíral, že se nestalo nic mimořádného, že nikdy neudělal chybu a že jeho učení bylo vždy správné.

Jaké jsou důsledky takové hry na náboženskou disciplínu? Jen v samotném roce 1988 sedělo ve Francii ve vězení 500 lidí za to, že odmítli náhradní vojenskou službu, a v Itálii tento počet dosáhl až číslo tisíc. **Proč tito lidé trpěli? Protože "bratři" z Brooklynu jim namluvili, že Bůh to od nich očekává**. A po deseti letech v Strážné věži drze napsali o jistém člověku: "Byl snad Jehova nespravedlivý, když ho nechal trpět za to, že odmítl náhradní vojenskou službu, kterou by teď mohl provádět bez nepříjemných důsledků?" Ještě to by chybělo,

aby byl Bůh "nespravedlivý" jen proto, že předseda společnosti Strážná věž vymyslel nelogický, z prstu vycucaný předpis, který pak Vedoucí sbor udržoval v platnosti.

Bible učí, že utrpení "je znamení spravedlivého Božího soudu, že budete hodni Božího království, za které trpíte" (2 Sol 1, 5). Učení Svědků Jehovových má málo společného s Božím královstvím, ale pokud ho člen organizace nepřijme, způsobuje si nemalé utrpení. Pokud jsou tito lidé, kteří absolutně poslouchají společnost Strážná věž, ochotni trpět za věci, které jsou jednou dovolené, pak nedovolené, a pak zas naopak, znamená to, že za takové utrpení budou hodni Božího království? Způsobovat si utrpení jménem falešné ideologie nepřispívá k naší spáse.

O čem svědčí?

Když Strážná věž přiznává dlouholetý věroučný omyl, snaží se vyvolat dojem, že tento omyl velmi prospěl jejím vyznavačům. Raymond Franz však poznamenává: "Nemůžeme nijak dokázat, že Bůh vede svůj lid prostřednictvím omylů." Hrdinové víry, popsáni v 11. kapitole listu Židům, vydali velké svědectví o tom, že Bůh je pravdomluvný a že plní své sliby. O čem tedy svědčí nesmyslné utrpení svědků Jehovových, kteří se snaží chovat podle mylných směrnic Strážné věže!

Svědčí to o tom, že nestačí upřímná touha sloužit Bohu. Boha je třeba osobně poznat, důvěřovat mu a zakusit jeho přítomnost v Církvi, v Eucharistii a v Božím slově. Pokud Boha hledáme tam, kde není, nutně upadneme do osidel mylného učení, které vede k duchovnímu otroctví, nesmyslnému utrpení a v důsledku toho k věčné smrti. Ať si to vezmou k srdci lidé dobré vůle, kteří jsou mezi Svědky Jehovovými, aby měli odvahu odmítnout učení Strážné věže. A my se snažme pomáhat lidem, kteří žijí v otroctví bludné ideologie společnosti Strážná věž, a dobrosrdečně jim říkejme pravdu a modleme se za jejich obrácení.

(podle Milujte sa)

Zádušní či pohřební mše – kdy se slaví

Pohřební mše svatá se spojuje s pohřbem, zádušní se slaví po obdržení zprávy o smrti a výroční souvisí s prvním výročí smrti. V zasvěcené svátky a dny, které určují Všeobecné směrnice Římského misálu, nelze použít formulář mše za zemřelé nebo pohřební mše.

Vážená redakce,

loni v adventu mi zemřel manžel, za kterého kněz sloužil zádušní mši svatou. Chtěla bych se zeptat, jaký je rozdíl mezi zádušní, pohřební a výroční mší svatou a jaká omezení platí na jejich slavení během svátků nebo v některých liturgických obdobích. Děkuji.

Irena

Milá Ireno,

vaše otázka nám připomíná uvědomit si potřebu modlitby za zemřelé, zvláště eucharistickým slavením za ty, kteří zemřeli v Kristu, a ještě nejsou zcela očištěni. Velikost této oběti vyjadřují i slova sv. Moniky, která svým synům, kněžím, před smrtí připomínala, aby její tělo pohřbili kdekoliv, jen ať pamatují na ni u Pánova oltáře. Proto Církev už od počátku doporučovala zemřelé do Božího milosrdenství a přinášela za ně oběti, zejména obět Eucharistie.

Pokud mluvíme o zádušní, pohřební nebo výroční mši, vždy je to mše svatá za zemřelé. Jejich charakteristiky jsou následující:

- za pohřební mše se považují ty, které jsou spojené s pohřbem a slaví se v den pohřbu zemřelého nebo v období krátce před pohřbem nebo po pohřbu;
- na druhý stupeň slavení se zařazují mše po obdržení zprávy o smrti a na první výročí smrti;

- do třetího stupně slavení se začleňují každodenní mše za zesnulé.

O mších za zemřelé se ve Všeobecných směrnicích Římského misálu píše, že kněz při nich může použít vlastní formulář, případně vlastní čtení a roucho fialové barvy. Tatáž směrnice misálu také připomíná, že takové mše za zemřelé se nemají "brát" příliš často, aby se nevytrácelo propojení liturgických čtení, jakož i památek či svátků. Proto se doporučuje, aby se výroční mše za zemřelé slavily tehdy, jestliže se vzpomínka dotýká celého společenství, což přísluší posoudit celebrantovi. Nic však nebrání tomu, aby se do mše daného dne vložila i vzpomínka na zesnulého ve společné modlitbě věřících nebo v eucharistické modlitbě.

Formuláře za zesnulé s příslušnými čteními se často využívají pouze při pohřební mši a při výročních mších. U ostatních se používají mešní formuláře příslušného dne. V některých farnostech mohou být jiné zažité způsoby, které by měl kněz upravit podle příslušných předpisů.

Všeobecné směrnice Římského misálu uvádějí dny, ve kterých nelze použít formulář mše za zemřelé či pohřebních mší svatých. Jde o zasvěcené svátky; čtvrtek ve Svatém týdnu; Velikonoční trídenní; všechny adventní, postní a Velikonoční neděle.

Mši za zemřelé po přijetí zprávy o smrti nebo dnem prvního výročí lze slavit i ve vánoční oktávě či ve dnech povinné vzpomínky na světce, kromě Popeleční středy a Svatého týdne. Takzvané každodenní mše za zemřelé lze slavit v mezidobí ve dnech, na které připadají nezávazné památky svatých nebo v běžné dny.

Bohatství mše svaté se neváže na barvu roucha či texty čtení nebo modliteb, ale na úmysl kněze, který ji obětuje podle úmyslu dárce, a takto získané ovoce milostí pro duše zemřelých. Bůh dává potřebné milosti podle úmyslu obětujícího a toho, kdo mši obětuje. S větším užitkem však pomáháme duším zemřelých, pokud během mše svaté za zemřelé přistoupíme i ke svatému přijímání.

Milá Ireno, protože Eucharistie jako oběť se přináší i na zadostiučinění za hříchy živých i mrtvých, jakož i na získání duchovních i časných dober, povzbuzuji vás, abyste touto formou co nejčastěji vyprošovala potřebné milosti pro duše zemřelých.

(podle KN)

Ztráta blízké osoby a nošení smutku

Jiná barva – černá, v době smrti blízké či známé osoby je vyjádřením smutku ze ztráty a tradičně se nosí jeden rok. Je nezbytné, aby křesťan vyjadřoval smutek za zemřelým nošením černého oděvu?

Vážená redakce,

chtěla bych se zeptat, jestli smutek a nošení černého oblečení musí pozůstatí dodržovat celý rok nebo je lepší se za zemřelého pomodlit, dát odsloužit mši apod. Jak se máme zachovat v případě, že plánujeme svatbu a někdo z naší rodiny zemřel?

Veronika

Milá Veroniko,

člověk jako rozumné, Bohem stvořené bytí projevuje své vnitřní pocity a postoje i vnějším projevem. K takovým patří i nošení černého oblečení, kterým truchlícím vnějším způsobem prezentuje svůj vztah a úctu k zesnulému; je to autentický projev, který poukazuje na vztah mezi truchlícím a zemřelým. Katolická církev nemá striktní předpis, kterým by se specifikovalo nošení smutečního oděvu; tyto projevy se řídí obecně akceptovanou společenskou etiketou.

Jedním z článků našeho katolického vyznání, jak zaznívá v Apoštolském vyznání víry, je víra "společenství svatých". Tato pravda vyjadřuje vzájemný, osobní a nadpřirozený vztah členů Kristovy Círky v nebi, v očistci a na zemi v jejich vzájemném vztahu, přičemž svaté – kteří již dosáhli plné společenství s Kristem, můžeme my – ještě putující na tomto světě, prosit o přímluvu za naše zemřelé. Naším zemřelým můžeme pomoci modlitbou, obětováním dobrých skutků, ale i našeho utrpení, životních těžkostí a nejplnějším způsobem obětováním mše svaté za spásu duše. Projevy a praktikování těchto skutků ať jsou v co nejplnější

míře spojené s naší osobní, vnitřní dispozicí ve stavu milosti posvěčující, abychom tímto způsobem konali skutky nejen přirozeně dobré, ale i nadpřirozeně záslužné. Chci povzbudit všechny věřící, aby nejen požadovali odsloužení mše svaté za zemřelého, ale aby měli na ní účast s čistým srdcem, a tak obětovali i svaté přijímání s úmyslem za spásu duše zemřelého. Protože Církev při slavení Eucharistie se vždy modlí i za zemřelé, při každé mši svaté můžeme takovýmto způsobem vyprošovat našim zemřelým potřebné Boží milosti, aby měli účast na věčném životě ve společenství s Kristem, který "odplatí každému podle jeho skutků" (Mt 16, 27b).

V případech plánované svatby a zároveň v případě úmrtí člena rodiny je důležité zachovat racionální a citlivý přístup při řešení takové životní události. Je třeba zohlednit stádium, ve kterém se nachází plánování svatby. Pokud situace umožňuje oddálit termín svatby, je vhodné tak učinit; pokud je svatba již organizačně zajištěna a vše připraveno, je přiměřený průběh svatby citlivě, a přitom adekvátně vzniklé situaci usměrnit, což zajisté pochopí a budou akceptovat všichni přítomní.

V kontextu výše řečeného chci vám, paní Veroniko, jakož i všem čtenářům adresovat povzbuzení apoštola Pavla: "Bůh naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, abyste v síle Ducha oplývali nadějí" (Řím 15, 13).

(podle KN)

Biblické drobečky

Slovní spojení, která se z Bible dostala do našeho jazyka

Být trnem v oku a ostnem v boku

Oko je velmi citlivý orgán. Když v Písmu čteme, že Bůh nás střeží jako zřítelnicí oka (Dt 32,10 + Žl 17,8), svatopisec chce tímto pojmem zvýraznit Boží péči, citlivost a něžnost.

A naopak zase být někomu trnem v oku, či ostnem v boku znamená být mu extrémně nepřijatelný, překážet mu, bodat ho v tom nejcitlivějším místě.

Když se Izraelité chystali obsadit zemi, kterou jim Bůh přislíbil, dostali radu, jak je třeba se v ní zachovat. Jedna z těch rad zněla: „Až přejdete Jordán do kenaanské země, vyženete před sebou obyvatele té země a zničíte všechny jejich modlářské výtvořiny. Zničíte všechny jejich lité modly a popleníte všechna jejich posvátná návrší.“ (Nm 33,51-52). „Nevyženete-li však obyvatele té země před sebou, tedy ti, které z nich zanecháte, budou vám trnem v očích a bodcem v boku, budou vás sužovat v té zemi, ve které se usadíte.“ (Nm 33, 55).

Smysl tohoto doporučení je, myslím si, dostatečně jasný. Nejde ani tak o původní neizraelské, čili pohanské obyvatelstvo, jako spíše o pohanské náboženské kultury, které původní obyvatelstvo zaslíbené země praktikuje a bude praktikovat. Pro Izraelce to představuje akutní pokušení a permanentní ohrožování jejich víry, totiž možnost sejít na cestu modloslužby a tak se zpronevěřit Bohu, který je vyvedl z egyptské země.

Trn v oku a osten v boku nevyjadřuje to, že původní národy Palestiny by byly samy o sobě nepřijatelné, či nepřátelské pro Izraelce, ale že mohou svým postojem způsobovat duchovní slepotu Izraelitů v konečném důsledku tak přispívat k jejich stále možnému odpadávání od víry v Boha Izraele.

(podle Růženec)

Kdo je kdo v Církvi

V církevním prostředí se můžeme setkat s mnoha tituly, ale co znamenají? Objevit jejich nositele nám chce pomoci tato rubrika.

kanovník – člen kapituly. Kapitula může být:

a) *metropolitní* (např. Olomouc);

b) *katedrální* (např. Brno)

c) *kolegiátní* (např. Vyšehrad, Karlštejn, Kroměříž, Mikulov).

Kanovníci jsou *sídelní, čestní* nebo *emeritní*. Podle jednotlivých kapitul nosí osobité odznaky. Kapituly mohou mít vlastní název (např. Královská stoliční kapitula sv. Petra a Pavla v Brně nebo Význačná kolegiátní kapitula sv. Václava v Mikulově). Některá biskupství kapituly nemají (např. biskupství ostravsko-opavské).

kapitulní děkan nebo *kapitulní probošt* – představený kapituly. Může to být světící biskup nebo kněz.

administrátor kapituly – dočasný představený kapituly

kanovník scholastikus – má na starosti církevní školství

kanovník penitenciář – kanovník se zvláštní zповědní pravomocí

kanovník kustod – stará se o katedrální chrám

probošt

a) představený kapituly kanovníků;

b) titul faráře významného (proboštského) kostela;

c) představený proboštsví (tj. nejnižší řeholní organizační jednotky např. u benediktinů)

soudní vikář (oficiál) - předseda biskupského soudu. Je jmenován sídelním biskupem. Musí to být kněz

obhájce spravedlnosti – člen církevního soudu, který je povinen dbát o veřejný prospěch

obhájce manželského svazku – člen církevního soudu, který předkládá námítky proti neplatnosti svátosti manželství

kancléř – ředitel biskupské kurie, nejvyšší úředník biskupství. Má na starosti vyhotovování a odesílání listin, spravuje archiv. Může to být osoba duchovní nebo laik

notář – úředník biskupské kurie nebo církevního soudu. Sepisuje listiny a pořizuje zápisy z jednání

monsignore (vyslovujeme monsiňor) - standardní titul biskupa nebo čestný titul zasloužilého kněze. Zkráceně píšeme Msgr, Msgré, Mons.

arcijáhen – dnes již historický titul. V brněnské diecézi donedávna kněz, který byl postaven do čela arcijáhentství, tj. nejvyššího správního celku diecéze (diecéze – arcijáhentství – arcikněžství – děkanát – farnost)

arcikněz

- a) představený arcikněžství, tj. několika děkanátů;
- b) titul odpovídající děkanovi nebo vikáři;
- c) čestný titul zasloužilého kněze

děkan

- a) představený kapituly kanovníků;
- b) představený bohoslovecké fakulty;
- c) kněz, obvykle farář, dohlížecí a administrativní orgán biskupa nad několika farnostmi. (V Čechách se děkan nazývá vikářem a děkanát vikariátem)

farář – představený farnosti

administrátor farnosti – dočasný správce farnosti s právy faráře. V některých diecézích jsou ustanovováni jenom administrátoři, nikoli faráři

rektor

- a) ředitel kněžského semináře;
- b) představený řeholního domu – koleje (např. jezuité);
- c) správce samostatného kostela, který není farní;
- d) představený církevního bratrstva, i laik

kaplan

- a) farní vikář, na Moravě někdy kooperátor – kněz, pomocník faráře;
- b) kněz starající se o určitou skupinu věřících (např. vojenský kaplan, kaplan pro uprchlíky)

(podle Světla)

Platná mše svatá v televizi?

Bylo hodně dohadů, zda je „platná“ mše svatá, když se na ni dívám v televizi, zda je plnohodnotnou náhradou za osobní účast na mši svaté. Kéž by následující řádky přispěly k objasnění této otázky.

1. důvod, proč nemůže být „platná“ mše sledovaná v rádiu, na internetu nebo v televizi: Neumožňuje totiž účast na obětní hostině – svatém přijímání!

V Janově evangeliu čteme: „Já jsem chléb živý, který sestoupil z nebe. Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky. »Chléb, který já dám, je mé tělo, obětované za život světa.« Židé se začali přit: »Jak nám tento člověk může dát jíst svoje tělo?« Ježíš jim řekl: »Ano, skutečně, říkám vám: Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v poslední den. Vždyť mé tělo je skutečný pokrm a má krev je skutečný nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mě poslal živý Otec a já jsem živ z Otce, tak i ten, kdo jí mne, bude živ ze mne.«

Tato slova můžeme chápat i z pohledu Smlouvy s Bohem: Pokud završením a zpečetěním Smlouvy je obětní hostina, pak "jíst Tělo a pít Krev Syna člověka" znamená mít podíl na Smlouvě čili: Každý, kdo uzavře a zachová Smlouvu se mnou a zůstane v ní, má Život věčný.

Spojení mezi ideou "jednoty" a "lámáním chleba" je rovněž silné od samého počátku křesťanství:

1 Korint'ánům: Není kalich požehnání, za nějž děkujeme, účastí na krvi Kristově? A není chléb, který lámeme, účastí na těle Kristově? Protože je jeden chléb, jsme my mnozí jedno tělo, neboť všichni máme podíl na jednom chlebu.

Didaché: Jak se tento rozlomený chléb, který byl rozptýlen po horách, shromáždil v jedno, tak ať se i tvá Církev shromáždí v jedno z končin země do tvého království.

Eucharistie totiž není jediná podoba, v jaké je Ježíš tělesně přítomen na této zemi. Existuje ještě jeden způsob Jeho tělesné přítomnosti:

Efesanům: Nikdo přece nemá v nenávisti vlastní tělo, ale naopak: dává mu jíst a přeje mu. Tak i Kristus jedná s církví, protože jsme údy jeho těla.

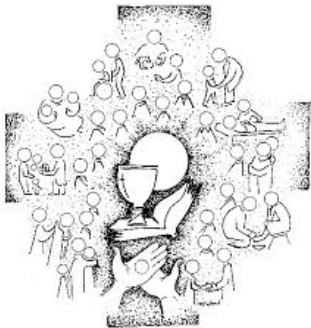
2. důvod, proč nemůže být „platná“ mše sledovaná v rádiu, na internetu nebo v televizi: Neumožňuje totiž účast na skutečném shromáždění společenství věřících!

Milovat Krista v Eucharistii tak můžeme jen natolik, nakolik Ho milujeme v Jeho údech v Církvi.

Ctít Krista v Eucharistii tak můžeme jen natolik, nakolik Ho ctíme v Jeho údech v Církvi.

Přijímat Krista v Eucharistii tak můžeme jen natolik, nakolik Ho přijímáme v Jeho údech v Církvi.

Sjednocovat se s Kristem v Eucharistii tak můžeme jen natolik, nakolik se s Ním sjednocujeme v Jeho údech v Církvi.

Je to totiž JEDEN A TEN SAMÝ KRISTUS

A NENÍ MOŽNÉ HO SOUČASNĚ MILOVAT
I NEMILOVAT, PŘIJÍMAT I NEPŘIJÍMAT,
SJE-DNOCOVAT SE S NÍM I NESJEDNOCOVAT!

Uvědomme si, že například Ježíšova slova: „Zůstaňte ve mně, a já zůstanu ve vás. Jako nemůže ratolest nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li spojena s kmenem, stejně tak ani vy, nezůstanete-li

se mnou.“

Můžeme klidně přepsat i ve znění: „Setrvejte v Církvi a Církev ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, pokud nezůstane na révě, tak ani vy, pokud nezůstanete ve společenství Církve“!

V liturgii je tento požadavek vyjádřen několika způsoby:

SHROMÁŽDĚNÍ se na jednom místě, v jednom kostele je vnějším znamením, vyjádřením a současně i požadavkem této vnitřní jednoty

SJEDNOCENÍ se ve zpěvu

SJEDNOCENÍ se v celé liturgii, která je v daný den stejná pro všechna shromáždění na celém světě

ODPROŠENÍ v úkonu kajícího: „Vyznávám se Všemohoucímu Bohu i vám, bratři a sestry...“

POZDRAVENÍ POKOJE před svatým přijímáním

A zpětně – je to Eucharistie, která skrze jednotu s Kristem vytváří a posiluje i jednotu navzájem, jednotu Boží rodiny. Pravda, jen za předpokladu, že je skutečně prožívána a skutečně přijímána!

3. důvod, proč nemůže být „platná“ mše sledovaná v rádiu, na internetu nebo v televizi: Neumožňuje totiž „vstoupit“ do mše sv. "vkladem" v podobě obětního daru...

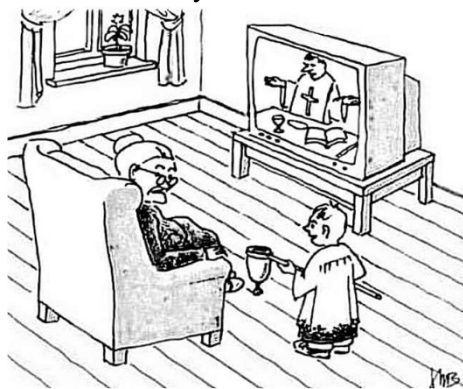
Přinášení obětních darů se tak stává důležitým momentem liturgie:

CHLĚB A VÍNO jsou jakoby vkladem Ježíše Krista. Bez nich bychom o Jeho Oběti mluvili a poslouchali, ale sama oběť by se nezpřítomnila.

NAŠE DARY jsou zase naším vkladem do slavení. Díky nim se Kristova oběť stává i naší obětí, bez nich bychom zůstali jen nezaangažovanými diváky.

Samozejmě, stále přítom zapomínáme, že onen "desátek" je jen malou zhmotnělou částí našeho úplného darování se v lásce, které k němu přikládáme...

Jednoduše řečeno: mše svatá v televizi je asi tak platná, jako když v ní budeme sledovat hostinu a řekneme, že nemusíme jíst, že nám stačí se na jídlo jen dívat v televizi. Zaženeme tak hlad?

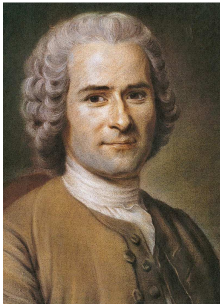

Oni takto a jak ty?

Denis Diderot
1713-1784

Francouzský osvícenecký spisovatel, svobodný zednář a filozof.
Okno nebo křídlo motýla stačí potříit popírače Boha.

Jean Jacques Rousseau
1712-1778

Francouzský filozof a preromantický spisovatel švýcarského původu.
Myslím na pořádek ve světě... ustavičně jej obdivuji a klaním se moudrému Stvořiteli, který se v něm projevuje.

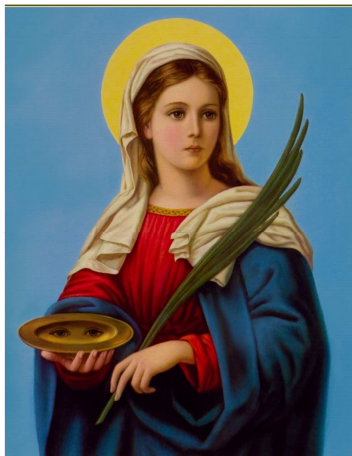

Julius Langbehn
1851-1907

Německý historik umění a filosof.
Kdo popírá Boha, podobá se člověku, který popírá Slunce. Nic mu to nepomůže, protože Slunce svítí dál.

Zadáno pro ženy

Když jsi sklíčená...

Svatá Lucie

Svatá Lucie žila v letech 254 - 304 v sicilském městě Syrakusy. Zemřela mučednickou smrtí během Diokleciánova pronásledování křesťanů. Je patronkou elektrikářů a očních lékařů a ochránkyní před slepotou a očními chorobami.

Nedávno jsem zaslechla, jak se jedna kolegyně ptala druhé, jak se má. Dotazovaná unaveně odpověděla: "Jako vždy - snažím se přežít." Za pár minut později odpověděla stejně někomu jinému.

I když nemusíme být až tak pochmurné, občas mohou naše slova vyznít stejně negativně. Jak často se jiným může zdát, že jsme nespokojené, nevděčné a negativistické? Pravděpodobně mnohem častěji, než bychom si o sobě rády myslely.

Jako křesťané jsme povoláni být světlem světa. Jistě, že nemůžeme po celou dobu kypět štěstím a sršet optimismem, ale naše naděje, pokoj a radost v Kristu by měly být zjevné lidem kolem nás a měly by působit jako zdroj světla v temném světě.

Jméno Lucie znamená "světlo". Svatá Lucie byla mladou mučednicí rané křesťanské doby, která stála za svou vírou uprostřed temnoty pronásledování.

Když proto cítíme, že naše světlo vyhasíná a v našem nitru se rozmáhá sklíčenost, možná bychom mohli zkusit poprosit o pomoc svatou Lucii.

*Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě,
ale bude mít světlo života.*

Jan 8,12

Svatá Lucie,
prosím, oroduj za mne,
abych dokázala být odrazem
světla ve stinném světě.

Dar lásky pro rodiče

11. kapitola *Láska povzbuzuje*

Pláství medu je řeč vlídná, lahodou duši a uzdravením kostem. (Přís 16,24)

Jako rodiče vás jistě potěší, když někdo pochválí vaše děti. Ale možná si vůbec neuvědomujete, jak moc vaše děti touží slyšet pochvalu z vašich úst.

Slova mají velkou moc. Písmo říká: „Smrt a život jsou v područí jazyka, ti, co ho milují, nají se jeho plodů“ (Př 18, 21). Svými vyjádřeními můžete do dětí zasévat lásku a budovat mosty naděje, nebo jim zmrzačit pohled na svět a pošlapat důvěru.

Ovšem ne vždy má člověk chuť rozdávat pochvaly. Možná zrovna řešíte problematické, nelichotivé, ba až ubíjející chování svých ratolestí. Ale vědí o tom, že i přes selhání mají ve vás stále největší oporu? Kdy naposledy od vás odcházely povzbuzeny, s pocitem přijetí, odvahy a důvěry?

Právě díky vašim slovům dokáží definovat realitu, pochopit, kým vlastně jsou, a správně nasměrovat vlastní život. Příliš často rodiče nevědomky kárají své

děti tak, že je zesměšňují, nadávají jim, nebo vykřikují, že z nich nikdy nic pořádně nebude. Desetivteřinová sprška slov plných jedu je může poznamenat navždy. Proto je nesmírně důležité, abychom svůj jazyk drželi na uzdě (srov. Jak 1,26; 3,2-12).

Stále dávejte pozor, co o dětech říkáte. Je velký rozdíl, zda svému synovi řeknete, že udělal něco hloupě nebo jej nazvete hlupákem. Bůh několikrát změnil jména lidem, aby jim dal najevo, jak si jich váží a aby je povzbudil a pomohl jim vidět sebe samých v novém světle (srov. Gn 17, 5; 32, 28 a Jan 1, 42).

Naše děti si musí v pokoře uvědomit, že jsou hříšné, ale zároveň musí vědět, že je Bůh i navzdory jejich hříchům nekonečně miluje, že je stvořil ke svému obrazu prostřednictvím vás, rodičů, je posvěcuje.

Abychom děti uměli v každé chvíli povzbudit, musí našemu jazyku vládnout trpělivost a dobrota. Ústa mají být jako čisté studny oplývající láskou a pravdou, ne jako prameny znečištěné nadáváním, stěžováním si a urážkami.

Apoštol Pavel to řekl takto: „Z vašich úst ať nevyjde ani jedno špatné slovo, ale vždy jen dobré, které by pomohlo, kde je třeba, a tak posluchačům přineslo milost.“ (Ef 4, 29). Nemáme za každou cenu hledat chyby. Děti, které se neustále bojí, že jejich kdosi za každíčké selhání pokárá, vadnou pod tíhou slov rodičů. Bible nám představuje Boha, který na kohokoliv z nás může vytáhnout mnoho zahanbujících pravd, a přesto se raduje ze svých dětí a „jásá nad tebou a plesá“ (Sof 3, 17).

Jak často vaše děti slyší, že se jimi pochlubíte před jinými? Stává se vám, že jim zapomínáte projevit lásku a vyzdvihovat, čeho si na nich vážíte? Popřemýšlejte, co se asi stane s jejich tajnými touhami, když budou vědět, že při zdolávání nových výzev mohou počítat s vaší podporou. Pokud si věří, buďte jim oporou, ať se jim daří nebo ne, neboť jen tak se mohou svobodně pustit i do těch nejtěžších úkolů.

Posuňte hranice povzbuzení ještě dále tím, že jim svá laskavá slova budete adresovat příjemně, vědomě a denně.

Příjemně. Dítě je šťastné, když zjistí, co se vám na něm líbí. Zmiňte se svému manželovi / manželce o tom, co se vám na synovi nebo dceři opravdu líbí. Udělejte to dostatečně nahlas, aby vás bylo slyšet i ve vedlejších pokojích. Vaše chvála dětem zarezonuje v srdci a může se jim ozývat v uších ještě dlouhá léta.

Nezapomenutelný rozhovor lze začít například otázkou: „Víš, co se mi na tobě fakt líbí?“ Nebo když se jim něco podaří, můžete zareagovat takto: „Výborně! Mám z tebe radost! V tomto se ti opravdu daří.“ Ba i když dítě v dané chvíli neučiní ne chvályhodného, vždy je dobré, pokud ho jen tak obejmete a zašeptáte: „Tak moc se raduji, že mi tě Bůh dal.“ Tato slova se pro něj stanou vzácným pokladem.

Vědomě. Slova vybírejte promyšleně. Pokud své děti za něco pochválíte, budou si toho vážit a danou věc pravděpodobně udělají znovu. Dejte si proto záležet, abyste nevyzdvíhali jen jejich vnější vzhled nebo vystupování na veřejnosti, ale hlavně jejich vnitřní vlastnosti. Když jim dáte najevo, jak si ceníte jejich poctivost, pracovitost a dobrotu, posilujete jejich budoucí morální zásady podstatně více, než když jim pochválíte účes nebo ponožky, co dnes mají na nohách. Mluvte jim do srdce. Tam je to nejlépe slyšet.

Uvědomte si, že vaše povzbuzení mají moc nasměrovat děti na životní dráhu, kterou si možná později vyberou. Dělejte to moudře. Slova povzbuzení: „Krásně jsi to namaloval/a! Líbí se mi, jak sis pohrál/a s každým detailem“, mohou nastartovat v dítěti touhu rozvíjet se právě v této oblasti.

Denně. Děti se dají snadno znechutit a odradit od započaté práce, a tak byste je měli den co den slovně povzbuzovat a inspirovat. „...povzbuzujte se navzájem den co den, dokud ještě trvá ono ‚dnes‘, aby se nikdo z vás, oklamán hříchem, nezatvrdil.“ (Žid 3, 13).

Láska neustále hledá důvody, aby mohla povzbuzením upevňovat dobré vlastnosti a chování dětí bez ohledu na jejich věk. I když jsou děti už dospělé, stále můžete najít způsob, jak vyzvednout maličkosti, za které jste na ně hrdí.

Čím více je nyní povzbuzujete, tím výš později dokážou vyletět, a tak vám poskytnou ještě více důvodů k radosti. Ať vašimi ústy proudí slova lásky!

DEJTE SI ZÁVAZEK, ŽE SE BĚHEM CELÉHO BUDOUCÍHO
MĚSÍCE BUDETE, KAŽDÝ DEN ZMIŇOVAT
O DOBRÝCH VLASTNOSTECH SVÝCH DĚTÍ.
POVZBUĎTE JE MEZI ČTYŘMA OČIMA,
ALE IPŘED PŘÁTELI A RODINOU.

Když dnešní úkol splníte, odpovězte si na tyto otázky:

- ? Jaké dobré vlastnosti každého z vašich dětí vám přišly na mysl?
- ? Jakým způsobem jste je povzbudili? Jak na to zareagovali?

*Proto se navzájem povzbuzujte a buďte jeden druhému oporou,
jak to již činíte.
(1 Tes 5,11)*

Pár slov pro mladé

3. Láska k nám „teče“ přes vztahy

V redakční poště jednoho týdeníku se objevil dopis:

„Měl jsem v životě velmi zvláštní období. Všechnu svou energii jsem věnoval studiu, a to jsem neměl. Tak to hodnotím s odstupem času. Studoval jsem po nocích, někdy až do rána. Vytvořil jsem si svůj svět. Sestával ze vzorců, noční lampy, počítače, kávy, ... A svět začal ztrácet barvy. Byl jsem unavený na smrt.“

Paní „Depreska“ a slečna „Melancholie“ se mi staly nerozlučnými společníci. Lékaři mi předepsali jakési

tlumící léky. Cítil jsem se omámený, ale ne zdravý. Radil jsem se i s jinými lidmi, ba i za naším duchovním otcem jsem zajel. Ten mi řekl, co jsem opravdu nečekal: „Musíš jíst, spát, běhat a zamilovat se.“

Pomůže ti zamilovat se.

Když jsem na něj nechápavě podíval, mrkl na mě a řekl:

„Ano, máš svůj věk, knězem se nechceš stát... Nastal čas, aby sis našel dívku a založil rodinu. Láska a práce pro jiné tě vyléčí.“

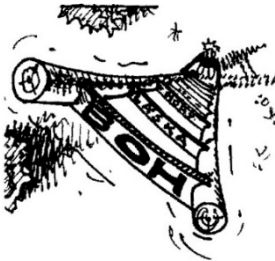
Poslechl jsem. Našel jsem si dobré, poctivé děvče a dnes už máme tři děti. Moje žena Katka je úžasná. Zažívám skrze ni dotek nebe. Je pěkná, pracovitá, čistotná, veselá. Často mě chytí za vlasy, přitáhne k sobě a dívá se mi přímo do očí. Víím, že ve mně dokáže vše odhalit. Obavy, agresí, i to dobré, co je na dně duše. Pak se usměje a řekne: „Stále tě mám ráda. Jdeme dál, protože před sebou ještě máme pořádný kus cesty. A my musíme dojít do cíle.“

To děvče je úžasné a děkuji Bohu za tento jeho dar. A co ještě? Aha: „Deprese, smutek, únava jsou dávno pryč. **Láska má sílu. Láska léčí.** A vždyť je to samozřejmé, protože Bůh je láska.“

Jsou všude

Každý z nás žije ve světě, který je naplněn vztahy. „Plave“ v nich. A jak se do nich dostal? Pojďme vzpomínat... Vědomí člověka se probouzí v útlém dětství. Jeho já se setkává s jinou skutečností. Tento kontakt vytváří **vzájemné působení - vztahy.**

Člověk má vztahy k hmotě, k přírodě, k lidem, k sobě, k Bohu... Život „prochází“ přes jeho mysl, vůli, srdce. Přes jeho já.

Přitažlivost věcí

Vztahy pro nás mají různou hodnotu, sílu. Něco nás přitahuje více, něco méně. Něco nás odpuzuje, k něčemu cítíme nenávisť. **Vytváříme si tak žebříček** věcí důležitých, hodnotných i bezcenných.

Nazývá se to i hodnotový systém člověka nebo hierarchie hodnot. Má to pro nás nějaký význam? Má, a to rozhodující. Protože to, **co je na prvním místě, to „vládne“ celému životu člověka.** Tomu se věnuje nejvíce času.

Co má být nejvyšší?

Na prvním místě v žebříčku hodnot má být Bůh. Vztah k němu by měl ovlivnit všechny další vztahy. Samozřejmě, že za ním následují další důležité hodnoty jako: zdraví, rodina, přátelé, hudba, jiné záliby... Vše zde má své místo, pořadí.

Běda, když ...

...je na předních místech něco nepodstatné. **Do života se vnáší chaos.**

V duši vládne bůžek, kterého poslouchám, kterému se klaním a věnuji nejvíce času.

Může to být televizor, auto, záliba, člověk,... To vše má v životě své místo, **ale nad tím má být Bůh.**

Být zralý

Pokud chceme něco zjistit o člověku, budoucím partnerovi, odhalme jeho **hodnotový systém.** Ze vzpomínek jednoho muže vzešlo: „Byli jsme ještě velmi mladí, ale začali jsme spolu chodit. Po čase jsem však zjistil, že si nemáme co říct, že neumíme vytvořit hluboký vztah. Dnes vidím, že to bylo předčasné. Ke vztahu je třeba dorůst.“ Přišel na kořen věci. Do vztahu by měl člověk vstoupit až tehdy, když je pro něj **zralý.**

Víte že - dialog ve službě lásky

Dialog je nejzákladnějším způsobem, jak vytvářet **vztahy a také jak „opravovat“ hierarchii hodnot.** Počkejte, neodhazujte knihu, to není dialog. Bude se vám to hodit při budování dobrých vztahů. **Jsou tři základní stupně komunikace:**

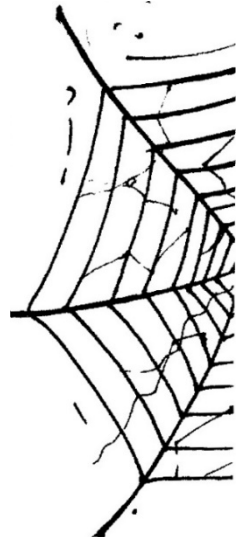
1. **Dialog o tom, co se stalo** - říká se „jen tak“. Popisuje se to, co se stalo. Často začíná výrokem: „Víš, viděl jsem... A ty?“ Otázkami se klepe na vnitřek toho druhého. Proto ať jsou citlivé...
2. **Dialog o nás** - mluvíme o našem životě. Vedle jiných názorů, bez emocí, hledíme pravdu. Vždyť každý vidí svět trochu jinak. Můžeme být rozdílní v názorech, ale budme jednotní v lásce.
3. **Dialog o svých pocitech** - dobrý rozhovor vzniká tam, kde je důvěra, kde není obava ze zrady a zneužití citů. Často začíná povzbuzením: „Jak se cítíš?“ Odpověď vyvře z hloubky duše: „Bojím se... Cítím, že...“ Otevřeme srdce a dovolíme do něj nahlédnout.

Co tak to zkusit – síť vztahů

Každý člověk žije v síti vztahů. Nakresli si ji, přičemž ty jsi uprostřed.

Do uzlů napiš lidi, se kterými přicházíš do kontaktu. Jinou barvou vyznač síť pro lidi, kteří jsou pro tebe nejdůležitější. Jací jsou to lidé? Jak na tebe působí? Máš vztah i směrem nahoru?

Aktivitu můžeš rozvinout ve společenství: Vezměte klubko provázku a postupně si ho podávejte podle toho, kdo jaké vztahy má ke komu. Předávání spojte s vhodnou otázkou o životě. Pokud se podíváte na spletnost nití, zjistíte, v jakých vztazích mezi sebou žijete.

Dialog s ratolestmi

Ptá se malý Mírek své mámy:

„Odkud jsou děti?“

„Od Pána Boha.“

„A kam jdou lidé po smrti?“

„K Bohu, můj synku.“

Mírek vypadal překvapeně:

„A proč je pak procházka po této zemi?“

Pohled do historie

V minulém čísle farního zpravodaje jsme se v historii Žďářské farnosti posunuli k roku 1898. V dnešním čísle farního zpravodaje pokračujeme dále do minulosti, budeme se věnovat roku 1897.

1897

Kostelu dostalo se darů:

1. rocheta a antependium na hlavní oltář; Dar školních dívek za návodu pí. učitelky Františky Güntherové.
2. Darován spolkem Nejsv. Svátosit v Brně: bílý ornát
3. Darovány veldpí. abatyši chrámu dva ornáty, jeden bílý a jeden černý.

Mimo to pořízeny na sochy sv. Josefa a bl. P. Marie věnce (6 zl.) a to nákladem spolku sv. Růžence. Nadto došly ještě dary Velum a plášťík na ciborium jako dary z Mařidolí. Obnoveny ornáty staré počtem 8 nákladem 80 zl.

Slaveny prvotiny P. Metoděje Marvana z Nové Vsi. Při slavnosti kázal dp. rada Antonín Smekal ze Strážku, konalo se 14. listopadu 1897 za účasti dpp. Antonína Matějčka, faráře z Olší, Josefa Pávka, faráře ze Březí a Fr. Špičky, kaplana ze Stražku., Fr. Tvarůžka, faráře z Mikulčic. Účast věřících byla veliká, byly od nepaměti první prvotiny.

Rovněž udílenu byl téhož roku svátost bířmování farníkům, a to v Doubravníku.

Zpracoval: R. Mašek

Co jsme prožili

Adorační den v Dolních Loučkách

"Chválena a velebena budiž bez ustání..."

Na 25. září připadá v naší farnosti "adorační den". Věřící se modlí za farní společenství, za brněnskou diecézi, za bohoslovce Arcibiskupského kněžského semináře v Olomouci, ale také na svoje úmysly před vystavenou Nejsvětější Svátostí Oltářní.

Farníci měli možnost se zapsat na adorační službu v půlhodinových intervalech. V 7:00 jsme se pomodlili svatý růženec s bolestnými tajemstvími. Ranní mše svatá byla sloužena jako každý pátek v 7:30, po ní byl vystaven až do 18:00 Eucharistický Kristus. Potom následovala celodenní adorace zakončená Svátostným požehnáním, kam přišlo pouze 6 farníků.

Deštivé počasí by ale nemělo odradit věřící od návštěvy kostela, kde čeká náš Spasitel. Každý by si měl uvědomit, jak těžká byla Jeho cesta s křížem zatíženým našimi hříchy na Golgotu, kde za nás umřel. Pán Ježíš toto všechno podstoupil z lásky k nám, abychom se mohli jednou radovat v nebeském království.

Je třeba pokleknout před Jeho Svatou tváří, poděkovat za Jeho milosti a dary, které nám uděluje, odevzdat se mu celým svým srdcem, celou svou duší, myslí, silou. Jedině tak můžeme dojít spásy. Nebo snad v dnešní době Pána Boha nepotřebujeme?

Jana Jurná

Den seniorů v Dolních Loučkách

"Kdepak je to moje zlaté mládí?"

Tak na tuto otázku nikdo odpověď nehledal. Kdo se účastnil v neděli 27. září oslavy "Dne seniorů" na farním dvoře, mohl se přesvědčit, že dříve narození to dokáží pěkně roztočit. A kdo nepřišel, může jen litovat a tiše závidět.

Milým přivítáním otce Pavla ve 14:30 to všechno vypuklo. K tanci a poslechu vyhrávala až do pozdních odpoledních hodin skvělá hudební skupina DOREMI pod vedením pana Mirka Čecha. Nechyběl známý humor našeho pana faráře, kterému výborně konkuroval právě pan Mirek.

Stoly se prohýbaly pod spoustou sladkých a slaných dobrot od našich šikovných hospodyněk, k dispozici bylo točené pivo, výborné víno, káva, čaj i svařák, protože

k večeru se začalo ochlazovat, a samozřejmě slivovička. Obdivovali jsme dolnoloučská děvčata, s jakou láskou a ochotou nás obsluhovala.

Radost v očích, úsměv ve tváři, tanec, zpěv, parádní nálada, to všechno přispělo k dobré atmosféře společného setkání, které přišel podpořit také náš pan místostarosta. Někteří přinesli fotografie z rodinného alba i z farnosti, abychom zavzpomínali na chvíle před mnoha lety.

Velkou radost nám udělali ti nejmenší. V jejich přítomnosti jsme se cítili tak dobře. A když se přidalo pěkné slunečné počasí, co jsme si mohli ještě přát? Snad jen větší účast návštěvníků.

Upřímné poděkování patří našemu panu faráři, obětavým farníkům, kteří svým jedinečným přístupem dokázali, že máme ve farnosti spolehlivé lidi, nezapomenutelné hudební skupině DOREMI, ale i všem účastníkům.

Dobrý Bůh nám na přímluvu Panny Marie vždycky podává svou pomocnou ruku, tak se jí pevně držíme, ale hlavně věrme, a On nám pomůže v každém našem snažení.

Jana Jurná

Věděli jste?

Na zdraví! Kolikrát za den tuto frázi použijeme? Zdraví si přejeme při přípitku, ale stejně tak i při kýchnutí. Tímto (nejen) lidským reflexem se tělo snaží dostat ven to, co ho dráždí v nosu – prach, pyl nebo chlupy ze zvířat. Věděli jste, že vykýchnutý vzduch má opravdu velkou rychlost, až 162 kilometrů za hodinu? A proto, že se vzduch dostává ven tak rychle, vydáváme i typický (občas zábavný) zvuk. I v tomto případě platí přímá úměra – čím rychleji vychází vzduch ven, tím je kýchnutí hlasitější. A i kdybyste se snažili sebevíc, oči se vám při kýchnutí nepodaří otevřít.

(podle KN)

Křik a řeč

Řeč je pro člověka velkým darem. Po narození dítěte čekají rodiče na jeho první slova. Potom na celé věty a souvislé mluvení. Řečí vyjadřujeme stav naší osobnosti, srdce, ducha a rozumu. Těžko se žije tomu, kdo nemůže mluvit.

Řeč nám pomáhá vytvářet hezké vztahy s lidmi, ale zároveň stejná řeč může na vztahy působit zničujícíně. Kromě obsahu řeči je důležitá také její výška, hloubka a intenzita. Při zpěvu, sportu, nebo pokud pracujeme v hlučném prostředí, můžeme i hlasitěji mluvit nebo křičet. Pokud si však povídáme s lidmi, pokud řešíme nějaké problémy, tak bychom se měli naladit na příjemnou hlasovou výšku. Křik v řeči odpuzuje. Klid a tichost v řeči způsobuje klid i na druhé straně.

Neměli bychom mít lidi rozdělené na ty, na které křičíme, a na ty, kterých se bojíme a mluvíme s nimi téměř šeptem. Je to znamení pýchy a servilnosti. Na jedny si dovolíme křičet a druhým dovolíme, aby křičeli na nás.

Zvláště v bytových jednotkách se jednotlivé rodiny dají kategorizovat i podle hlučnosti, která vychází z jejich bytu. Mnohé rodiny by měly mít nainstalován přístroj na měření hlučnosti, aby mohly na něm sledovat, kdy jejich řeč působí škodlivě na jejich zdraví a sousedy kolem.

Hlasová intenzita odhaluje stav našeho nitra. Člověk ovládaný vnitřními vášněmi potřebuje křičet, protože je nešťastný. Ten, kdo má pořádek v srdci a v hlavě, využívá řeč nato, aby přinášela jiným pokoj.

(podle KN)

Knižní okénko

Sicomoro

Desatero přikázání

Knížka, kterou držíte v ruce, nabízí školákům návod, jak dobře porozumět Desateru. Prikázání jsou formulována současným jazykem, aby je děti správně pochopily. V jednotlivých kapitolách se vychází jednak z praktických příkladů ze života dětí, jednak z evangelních úryvků, které objasňují, jak na Desatero nahlížel Ježíš.

Vydalo nakladatelství Paulínky

cena 145,- Kč

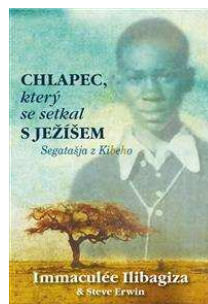
Ilibagiza Immaculée, Erwin Steve

Chlapec, který se setkal s Ježíšem – Sagatašja z Kibeho

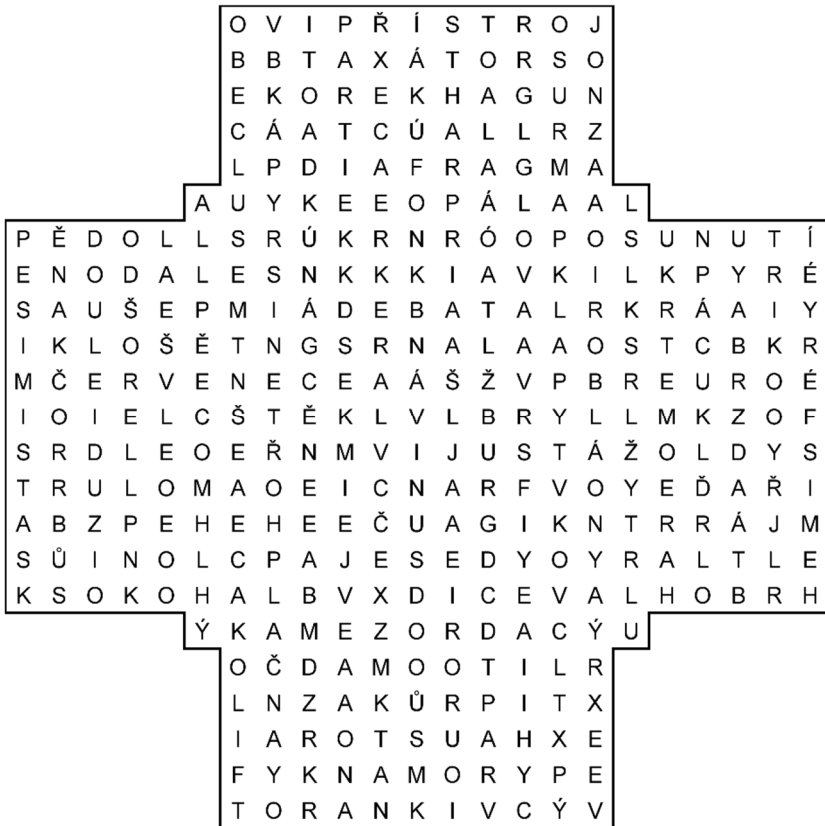
Skutečný příběh chlapce, který se setkal s Ježíšem a zeptal se ho na všechno, co odedávna zajímalo celé lidstvo. Nikdy nechodil do školy, nikdy neviděl Bibli, nikdy v životě nevkročil do kostela a byl pohan. Jednoho letního dne roku 1982 odpočíval jako patnáctiletý ve stínu stromu a náhle jej ve vizi navštívil Ježíš. Ježíš polekaného chlapce požádal, zda by byl ochoten vydat se na misi, na níž by lidstvu vysvětloval, jak žít, aby se lidé dostali do nebe. Sagatašja Ježíšovo poslání přijal pod podmínkou, že mu Ježíš zodpoví všechny dotazy a dotazy všech lidí, jež na cestách potká. Ježíš s podmínkou souhlasil a Sagatašja, nejspíš jeden z největších světových vizionářů, se vydal na jednu z nejzáračnějších poutí v dějinách lidstva...

Vydalo nakladatelství Paulínky

cena 200,- Kč

V měsíci listopadu slavíme památku světce - kardinála, který v době moru, kdy byly zavřeny kostely, nechal stavět tzv. morové sloupy a u nich kněží sloužili mše svaté. Jeho jméno najdete v dnešní tajence.

areometr; blaho; bota; brzda; bulletin; calx; cvok; červenec; debata; diafragma; esej; euro; exhaustor; exit; Francie; gauč; hemisféry; hlád'; holiči; hrbohlavec; idiom; index; justáž; kefa; klapy; klikva; kopr; kudla; kůzle; legie; Leonka; lhář; lift; loď; lokace; lupa; maký; návin; nuga; obec; oblá; očka; odeony; odsun; ohař; okrsek; opál; opis; orkán; ovce; partie; patin; pesimista; pivo; plačna; posunutí; póvl; průkaz; přístroj; pyrė; pyromanky; raci; rank; rekreace; rokoko; rozlet; rozvaha; rypák; seladon; srna; sulc; surma; šalupa; šnek; šperk; štěk; talm; tavy; taxátor; temeno; trik; truhlář; tyátr; úhor; úsměv; válec; vedra; vlak; vnad; Voska; výcvik; znoj; žert; žlice; žoky; žoldy

PUTOVÁNÍ ZA BOŽÍMI TAJEMSTVÍMI

Tome, nezahálej a rychle se sbal! Tentokrát půjdeme pěšky křížem krážem přes poušť a bude to trvat několik dní. Hned na začátku ti dám pořádně těžký bojový úkol: Sbal se! Neber si však zbytečnosti, ale pouze to nejpotřebnější, co ti umožní na poušti přežít.

Do velkého batohu napiš, nebo nakresli, co všechno si s sebou vezmeš.

Izraelský národ byl po útěku z Egypta na poušti 40 let. Aby zůstali naživu tak dlouhou dobu, udělal Bůh mnoho zázraků. Víš, které čtyři velké zázraky to byly? Přečti si o nich můžeš v knize Exodus v 15. a 16. kapitole.

1. Bůh proměnil
  - a) hořkou vodu
  - b) slanou vodu
  - c) kyselou vodu
2. Manna padala jako
  - a) déšť b) kroupy c) rosa
3. Aby měli maso, Pán jim poslal
  - a) kachny b) křepečky c) holuby
4. Pán dal vytrysknout vodu
  - a) z kaktusu b) ze skály c) z písku

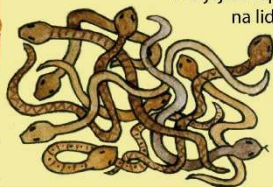

Zajímavé je, že cesta z Egypta do Kanaánu se dá pěšky ujit za 11 dní. Izraelský národ však do Zaslíbené země putoval 40 let.

Víš proč? Odpověď najdeš, pokud správně uspořádat kameny s písmeny.

Izraelité byli často nespokojeni. Dokonce reptali i na manu - zázračný pokrm, který jim každý den dával Bůh, aby nezemřeli hladem.

Pro jejich reptání poslal Bůh na lidi jedovaté hady.

Spočítej, kolik hadů je na obrázku.

Mnoho lidí tehdy zemřelo. Šli tedy k Mojžíšovi a řekli: "Zhrěšili jsme, když jsme reptali proti Pánu a proti tobě. Pros za nás, aby Bůh od nás odňal hady!" A Mojžíš prosil za lid. Hospodin řekl Mojžíšovi: "Udělej měděného hada a pověš ho na kůl! Pak každý, kdo se na něj podívá, zůstane naživu." Mojžíš tedy udělal měděného hada a pověšil ho na kůl. A když někoho uštkl had a on pohlédl na měděného hada, zůstal naživu.

Co jsme si měli vzít na poušť před takovými nástrahami, jako jsou jedovatí hadi? Ti, kteří si sbalili pořádné boty, jsou na tom lépe než ti, kteří si vzali pouze sandály. Ale kdo si vzal s sebou alespoň křížek či maličké Písmo nebo modlitební knížečku, ten si vzal s sebou Ježíše, Ochránce a Uzdravovatele. Je vidět, že na něj myslel už při balení.

Jsou v tvém batohu věci, které nakonec vůbec nepotřebuješ? Izraelité si z Egypta nesli množství zlatých šperků. Jednou, kdy Mojžíš nebyl v táboře, si z nich odlili zlaté tele a začali se mu klanět jako svému bohu. Pokud člověk připisuje věcem takovou hodnotu, důstojnost a význam, jaká patří jen Bohu, páchá vůči Bohu těžký hřích.

Jak tento hřích nazýváme, zjistíš, pokud se budeš po mapce pohybovat podle návodu.

SMĚRY: nahoru - N, dolů - D
vpravo - P, vlevo - L. Začni na místě, kde ukazuje šipka a dále se pohybuješ po trase:

L, L, D, L, D, P, P, N, P, D.

Postupně vypiš písmena na čáru pod obrázkem.

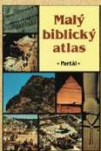

Nejvyšší chvála a slava patří jedině Bohu a Bůh je jen jeden.

Slyš, Izraeli, Hospodin, Bůh náš, je jediný pán; miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, z celé své duše, z celé své mysli a z celé své síly! Druhé je toto: Miluj svého bližního jako sám sebe! Na těchto dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci.

Jak krásné jsou tvé stany, Izraeli!

"Malý biblický atlas" zpřístupňuje práci italských teologů, zabývajících se nejstarší židovskou a křesťanskou literaturou a jejím kulturně-historickým pozadím. Je výběrnou pomůckou při četbě Písma svatého pro malé i velké.

Putování Izraelitů na poušti nám připomíná, že člověk je na této zemi pouze poutníkem.

Má hledat Boha a jeho Království. Opravdu, doufám, že jste si vzali s sebou stan! Čeká nás noc na poušti. Rozložit stany!

Úkol pro tebe: Vytvoř si pohlednici na památku svého stanování na poušti. Vytiskni si svou fotografii nebo se nakresli na kousek papíru. Potom si svou postavičku vystříhni a vlep ji do obrázku. Do 20. listopadu nám pošli tuto pohlednici spolu s odpověďmi na všechny otázky. Z odpovědí vylosujeme výherce.

Nezbedův humor

Vojta, coby vášnivý nimrod, vzal sestřenici na procházku. Jak tak jdou lesní mýtinou, najednou jeden zajíc, druhý, třetí, peláší, až se za nimi práší.

Sestřenice nechápavě krotí hlavou: „Proč všichni ti zajíci tak rychle běhají?“

„To víš, poctivě trénují. Co nevidět začnou hony.“

Babička ke svému vnukovi na konci prázdnin:

„Pepičku, tak teď už budeš chodit do druhé třídy? To už budeš moci sám utírat nádobí.“

„Že já raději nepropadl!“

Malý chlapec ve škole dostával samé horší známky. Jednou o přestávce zastavil na chodbě svého pana učitele a povídá:

„Nechci vás strašit, ale táta říkal, že jestli nezačnu ze školy lepší známky, někdo dostane pěkně nařezáno.“

„Včera jsem jel po dálnici a vidím, jak přede mnou žene své psí spřežení Eskymák. Předjel jsem ho, zastavil a jdu si s ním popovídat,“ sděluje René své zážitky příteli.

„A co on, líbí se mu u nás?“ je zvědavý přítel.

„Moc. Zvláště, jak máme v zimě upravené silnice. Prý jsou perfektně připravené pro jeho sáně.“

„Pane vrchní, platím!“

„Co máte?“

„Dvě koruny.“

Mnoho lidí pije, aby zapomněli. A na ty si dávají účtující číšníci největší pozor.

„Řekněte mi, čím jste krmili tu slepici?“

„A proč vás to zajímá?“

„Já bych taky chtěla zhubnout.“

Z knihy **Nezbedův humor 1**